

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Všeobecná časť

Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony.

Návrh zákona sa predkladá na základe schváleného Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2026, v zmysle ktorého má byť návrh zákona na rokovanie vlády Slovenskej republiky predložený najneskôr do 31. marca 2026.

Cieľom návrhu zákona je transponovať do právneho poriadku Slovenskej republiky článok 13 ods. 2 a 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/13/EÚ z 10. marca 2010 o koordinácii niektorých ustanovení upravených zákonom, iným právnym predpisom alebo správnym opatrením v členských štátoch týkajúcich sa poskytovania audiovizuálnych mediálnych služieb (smernica o audiovizuálnych mediálnych službách) (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 95, 15.4.2010) v platnom znení, pričom považujeme za potrebné uviesť, že transpozícia týchto ustanovení je pre jednotlivé členské štáty dobrovoľná.

Ustanovenia smernice o audiovizuálnej mediálnych službách, ktorých transpozícia je povinná, sú do právneho poriadku Slovenskej republiky v plnej miere transponované zákonom č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) v znení neskorších predpisov.

Článok 13 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách je reakciou na prudký rozvoj globálnych streamovacích platforiem, ktoré poskytujú svoje služby a generujú zisky aj v členských štátoch Európskej únie (ďalej aj „členské štáty“) a umožňuje členským štátom, aby v prípade, ak vyžadujú od poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, ktorí sú usadení na ich území, finančné príspevky na výrobu audiovizuálnych diel (napr. formou priamych investícií alebo príspevkov do vnútroštátnych fondov), požadovali takéto príspevky aj od zahraničných poskytovateľov takých služieb, ktorí svoje služby zameriavajú na divákov na ich území.

Podľa platnej právnej úpravy je v zmysle § 28a zákona č. 516/2008 Z. z. o Audiovizuálnom fonde a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie povinný platiť príspevok do Audiovizuálneho fondu (ďalej aj „fond“). Základom pre výpočet tohto príspevku sú celkové príjmy poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie za poskytovanie audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie za posledný kalendárny rok, pričom ustanovená výška príspevku je 0,5% z tohto základu. Táto povinnosť sa však vzťahuje iba na poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, ktorí sú usadení na území Slovenskej republiky, čím sú znevýhodnení domáci poskytovatelia týchto služieb v porovnaní so

zahraničnými poskytovateľmi, ktorí taktiež poskytujú svoje služby na území Slovenskej republiky.

Hlavným zámerom návrhu zákona je teda v súlade s článkom 13 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách zaviesť primeraným a nediskriminačným spôsobom aj pre poskytovateľov audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie, ktorí nemajú svoje sídlo v Slovenskej republike, no napriek tomu poskytujú služby na našom území a ich služba je cielená na slovenských zákazníkov (napr. Disney+, Netflix, HBO MAX, Apple TV, atď.), povinnosť platiť príspevok do fondu a tiež priamo investovať do slovenskej audiovizuálnej produkcie. V zmysle predkladaného návrhu zákona sa navrhuje, aby mal príspevok do fondu dve zložky:

- príspevok vo výške 0,5 % zo zákonom ustanoveného základu pre výpočet príspevku (celkové príjmy za poskytovanie služby na území Slovenskej republiky za predchádzajúci kalendárny rok a príjmy z reklamného oznamu zobrazovaného divákom na území Slovenskej republiky spojeného s poskytovaním služby na území Slovenskej republiky).
- príspevok z nezrealizovanej priamej investície vo výške rozdielu medzi priamou investíciou, ktorá mala byť v zmysle zákona za predchádzajúci kalendárny rok realizovaná a priamou investíciou, ktorá bola za predchádzajúci kalendárny rok skutočne realizovaná.

V zmysle návrhu zákona je poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ktorý je povinný platiť príspevok do fondu, zároveň povinný v priebehu kalendárneho roka realizovať priamu investíciu vo výške 3 % zo zákonom ustanoveného základu pre výpočet výšky priamej investície. Návrh zákona definuje, ktoré výdavky sa na účely realizácie priamej investície považujú za oprávnené a taktiež ustanovuje percentuálne limity pre uplatnenie vybraných druhov výdavkov. Návrh zákona zároveň umožňuje splnenie priamej investičnej povinnosti v celom rozsahu alebo z časti nahradiť zaplatením príspevku z nezrealizovanej priamej investície, čo znamená, že ak poskytovateľ audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie z akéhokoľvek dôvodu nechce v priebehu daného kalendárneho roka realizovať priamu investíciu v zákonom ustanovenej výške, splnenie tejto zákonnej povinnosti môže v celom rozsahu alebo z časti nahradiť zaplatením príspevku z nezrealizovanej priamej investície do fondu. Uvedená variabilnosť priamej investície umožňuje jednotlivým poskytovateľom audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie prispôbiť plnenie investičnej povinnosti ich podnikateľskému modelu.

Na základe predkladaného návrhu zákona sa povinnosť platiť príspevok do fondu a ani povinnosť realizovať priamu investíciu nevzťahuje na poskytovateľa audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie, ktorý dosahuje z poskytovania audiovizuálnej mediálnej služby na požiadanie nízky obrat alebo poskytuje audiovizuálnu mediálnu službu na požiadanie s nízkou sledovanosťou. Splnenie podmienok nízkeho obratu a nízkej sledovanosti sa posudzuje podľa usmernení vydaných Európskou komisiou. Táto výnimka vychádza z čl. 13 ods. 6 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách, ktorý v záujme zachovania rôznorodosti kultúrnych obsahov a poskytovateľov pôsobiach na audiovizuálnom trhu, s cieľom eliminovať prekážky pre vstup nových podnikov na trh, počíta s ochranou menších audiovizuálnych mediálnych služieb na požiadanie (s nízkym obratom alebo nízkou sledovanosťou) vo forme výnimiek z finančných povinností.

Aktuálne má tzv. cezhraničné príspevky v zmysle článku 13 ods. 2 smernice o audiovizuálnych mediálnych službách zavedených 14 členských štátov (Belgicko, Chorvátsko, Česko, Dánsko, Francúzsko, Nemecko, Grécko, Írsko, Taliansko, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko a Španielsko) a to buď vo forme príspevkov do vnútroštátnych fondov alebo vo forme priamych investícií do audiovizuálnej produkcie, prípadne kombináciou uvedených dvoch foriem. Výška cezhraničných príspevkov sa v jednotlivých členských štátoch líši, no vo všeobecnosti sa pohybuje v rozmedzí medzi 1,5 až 5 % z príjmov dosiahnutých v danom členskom štáte, výnimkou je Francúzsko, kde môže výška investičnej povinnosti dosahovať až 25 % a Taliansko, kde sa výška pri priamej investícii pohybuje v rozmedzí 16 – 20%.

Vzhľadom na skutočnosť, že návrh zákona predpokladá spoluprácu fondu a Rady pre mediálne služby ako regulátora obsahových služieb v Slovenskej republike, je nevyhnutné reflektovať tieto skutočnosti aj v zákone č. 264/2022 Z. z. o mediálnych službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o mediálnych službách) v znení neskorších predpisov. Zároveň navrhovaná úprava predpokladá aj nevyhnutné zmeny zákona č. 40/2015 Z. z. o audiovizii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a zmenu zákona č. 157/2024 Z. z. o Slovenskej televízii a rozhlase a o zmene niektorých zákonov.

Návrh zákona je od 18. marca 2026 predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania – číslo konania 2026/0144/SK.

Predpokladá sa, že návrh zákona bude mať pozitívny aj negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny aj negatívny vplyv na podnikateľské prostredie a nebude mať žiadne sociálne vplyvy, vplyvy na životné prostredie, manželstvo, rodičovstvo a rodinu, na informatizáciu spoločnosti ani na služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu, so zákonmi a ostatnými všeobecne záväznými právnymi predpismi Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj s právom Európskej únie.